

DAT BOL WERCK

JAARVERSLAG 2025

Contactgegevens

Zaadmarkt 110 en 112, 7201 DE Zutphen

T. 06-21878344

E. info@datbolwerck.nl

I. www.datbolwerck.nl

1	Voorwoord	3
2	Visie en missie.....	4
3	Introductie Dat Bolwerck	4
3.1	Becoming Human - vragen rondom de menselijke ontwikkeling.....	4
3.2	Uitwerking in 2025: De mens in relatie – resonantie, ontvankelijkheid en bestaansrecht...5	
4	Overzicht tentoonstellingen en activiteiten Dat Bolwerck 2025.....	6
4.1	Stop Actie Visie	6
	Met werk van Martha Colburn.....	6
4.2	Een bezoek aan de ander.....	8
4.3	A Gift That Keeps on Giving.....	9
4.4	We Are All Here	10
4.5	Samenwerkingen.....	12
4.5.1	ArtEZ BEAR Arnhem – ArtEZ responds to	12
4.5.2	CelloWercken Zutphen – de Research Retreat.....	12
4.5.3	Luxor Theater Zutphen.....	12
4.5.4	Eye Filmmuseum	12
4.5.5	Musea Zutphen Museum Henriette Polak	13
4.5.6	BIJ de bieb Berkel en IJssel	13
4.5.7	Educatieafdeling Dat Bolwerck Muzehof	13
4.5.8	Poëziecentrum Nederland	13
4.5.9	MuziekWerck.....	13
4.5.10	Drawing Center Diepenheim.....	14
4.5.11	Wijkcentrum Waterkracht.....	14
4.5.12	Hanzehof Popronde.....	14
4.5.13	Sensire	14
4.5.14	Nederlandse Spoorwegen	14
4.5.15	Theatergroep Woest Oost	14
4.5.16	IJsselzorg + en ZoZijn	15
5	Resultaat en impact.....	15
5.1	Aandacht in de pers.....	15
5.2	Doelgroepen/bezoekers.....	15
6	Organisatie.....	16
6.1	Voortgang op prioriteiten 2025	16

7	Bedrijfsvoering en personeel.....	19
7.1	Vrijwilligers	19
8	Verslag van de Raad van Toezicht	20
8.1	Leden Raad van Toezicht	21
8.2	Functies en nevenfuncties leden RvT.....	21
9	Bedrijfsvoering – Financieel	22
10	Toepassing Fair Practice Code, Code Diversiteit & Inclusie, Governance Code Cultuur	23
10.1	Fair Practice Code	23
10.2	Code Diversiteit & Inclusie.....	23
10.3	Governance Code Cultuur	23
11	Vooruitblik: 2026 en verder.....	24
BIJLAGE 1: SUBSIDIE-INDICATOREN GEMEENTE ZUTPHEN		Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Voorwoord

Met trots kijken wij terug op 2025, het jaar waarin wij, Marlise van der Jagt (artistiek directeur-bestuurder) en Katrijn Lont (zakelijk directeur-bestuurder), als directieduo van start gingen en samen de koers van Dat Bolwerck verder hebben vormgegeven. Voor ons persoonlijk was dit een bijzonder jaar, waarin erkenning, verdieping en ontmoeting samenkwamen en waarin wij onze samenwerking als tweehoofdige directie hebben opgebouwd.

Een belangrijk moment was de toekenning van de vierjarige subsidie *Kunstpodium Basis 2025–2028* van het Mondriaan Fonds. Deze erkenning bevestigt de ingezette artistieke koers en stelt ons in staat deze duurzaam te verankeren. Dit maakte het mogelijk opnieuw een veelzijdig programma te realiseren met werk van zowel (inter)nationaal gerenommeerde als opkomende kunstenaars.

Dat 2025 tevens een jubileumjaar was, gaf het jaar een extra dimensie. Dit tienjarig bestaan kreeg vorm in een collectieve tentoonstelling en een gratis publieksprogramma met een speciale viering waarin onze drie pijlers: hedendaagse kunst, eigentijdse muziek en filosofie samenkwamen. In samenwerking met Museum Henriette Polak realiseerden wij een dubbeltentoonstelling met werk van Virginia Chihota.

Bij onze start bevond de organisatie zich in een overgangsfase: met een sterke inhoudelijke basis en veel potentie, maar ook met de opgave om de organisatie verder te versterken en de financiële structuur te verstevigen. Samen met het team en onze vrijwilligers hebben wij hier het afgelopen jaar intensief aan gewerkt. Hun enorme betrokkenheid, flexibiliteit en inzet maken het mogelijk om onze ambities te realiseren en Dat Bolwerck verder te laten groeien als unieke plek voor hedendaagse kunst en filosofie.

De ontwikkeling van Dat Bolwerck bleef niet onopgemerkt. Naast terugkerende aandacht in de landelijke pers kreeg de organisatie zichtbaarheid in tijdschriften en op televisie, wat de positie binnen het nationale kunstveld verder onderstreept.

Wij zijn dankbaar voor het vertrouwen van de gemeente Zutphen, het Mondriaan Fonds, het Cultuurfonds en andere fondsen en partners. Hun steun is essentieel voor het realiseren van onze plannen en het verder ontwikkelen van een duurzame en toekomstbestendige organisatie. Tevens zijn wij dankbaar voor de samenwerkingen met de andere culturele basisinstellingen van Zutphen. Gezamenlijk bundelen wij onze krachten om een rijk, toegankelijk en inspirerend cultureel aanbod te creëren voor alle inwoners en bezoekers van Zutphen.

Marlise van der Jagt
Artistiek directeur-bestuurder

Katrijn Lont
Zakelijk directeur-bestuurder

2 Visie en missie

Stichting Dat Bolwerck (www.datbolwerck.nl), gevestigd in Zutphen, is een huis voor 'kunst en gedachten' gedragen door het langjarige kernthema Becoming Human. In de visie van Dat Bolwerck vormt elke tijd haar eigen gedachten over menszijn, over de relaties met ander leven, over wat 'goed leven' betekent, over wat het vraagt mens te zijn in deze tijd. Kunst en gedachten kunnen daarbij helpen, zonder pasklare antwoorden te geven. De missie van Dat Bolwerck is om door kunst en gedachten een bijdrage te leveren aan verwondering, ervaring en bewustwording. Sinds 2014 biedt Dat Bolwerck ruimte aan verdieping in hedendaagse kunst, eigentijdse muziek en filosofie. In de zalen van het rijksmonument waarin Dat Bolwerck gevestigd is vinden hoogwaardige multidisciplinaire tentoonstellingen van (inter)nationale hedendaagse kunstenaars plaats, met verdieping in zorgvuldig samengestelde programmering en met sprekers uit diverse disciplines. Onderwerpen zijn zowel actueel als tijdloos en hebben tot doel de bezoeker aan te zetten tot nieuwe gedachten. Door focus op ontmoeting en samenwerking vormt de programmering een dynamisch geheel van kunstenaars, denkers en een breed publiek.

3 Introductie Dat Bolwerck

Dat Bolwerck is als huis voor kunst en gedachten van grote maatschappelijke betekenis voor Zutphen en omgeving. Met een programma van hedendaagse kunst, eigentijdse muziek en filosofie heeft het kunstopodium niet alleen uitstraling op lokaal en regionaal niveau maar ook op nationaal en internationaal niveau. Het gevarieerde programma bereikt een breed en divers publiek. Dankzij de vrije toegang blijft het aanbod laagdrempelig.

In 2025 werkte Dat Bolwerck o.a. nauw samen met Museum Henriette Polak aan de tentoonstelling *Een bezoek aan de ander*, met nieuw werk van de Zimbabwaanse kunstenaar Virginia Chihota en bijdragen van lokale en regionale kunstenaars. Ook was werk van Chihota te zien in het Henriette Polak Museum. Daarnaast presenteerde Dat Bolwerck de internationaal gerenommeerde kunstenaar Andrius Arutiunian.

De tentoonstelling *We Are All Here* van Bas Kusters, te zien in Dat Bolwerck, de tuin en in de stad, werd zeer goed bezocht en benadrukte de verbindende rol van Dat Bolwerck.

Dat Bolwerck werkt met een klein team van betaalde krachten en circa 72 vrijwilligers. De organisatie ontvangt meerjarige ondersteuning van het Mondriaan Fonds (Kunstopodium Basis) en de gemeente Zutphen, aangevuld met bijdragen uit fondsen, donaties en eigen inkomsten.

3.1 Becoming Human - vragen rondom de menselijke ontwikkeling

Becoming Human is het doorlopende kernthema van Dat Bolwerck. De vraag die hierin centraal staat is hoe de mens en de mensheid zich ontwikkelen en hoe zij zich verhouden tot hun omgeving. Dat Bolwerck laat in zijn programmering zien wat een kunstzinnige en een filosofische benadering bijdragen aan het uitdiepen van deze vraag. Becoming Human geeft context aan de programmering van Dat Bolwerck en is een project met meerdere gezichten.

Wij kunnen ons – als mens – afvragen hoe we ons onderscheiden van en verhouden tot andere dieren, andere mensen, de natuur, technologie en onze materiële omgeving. De vragen rond ons handelen, denken en zijn duiken voortdurend op in alle geledingen van de maatschappij: in de zorg, de politiek, het onderwijs en de media. Door het kiezen van juist dit meerjarige thema creëert Dat Bolwerck een platform voor nieuwe perspectieven op deze vragen. Door de vragen van buiten (de markt, de stad, de zorginstelling, de sportclub) naar binnen te brengen en er, wanneer dat nodig is, zelf op uit te gaan en de vragen via het prisma van kunst weer naar buiten te spiegelen, ontstaat een dynamische wisselwerking tussen de kunstenaar, diens werk en het publiek. Een geborgen plek als Dat Bolwerck biedt de luwte om hiermee te experimenteren. Kunst en gedachten bieden een ideaal onderzoeksterrein voor de vragen rondom het thema *Becoming Human*.

Traditioneel proberen we de vragen over het mens(elijk) zijn vooral via wetenschappelijk denkwerk te beantwoorden. Dit denken plaatsen we vaak tegenover of boven kunst. Maar het is de vraag of dat terecht is. Filosofen als Deleuze zien in de sensatie van het kijken naar kunst juist een aanzet tot kritisch denken die effectiever is dan rationeel denken. Kunstenaars proberen via diverse materialen en technieken duiding te geven aan hun omgeving en hun tijd. Ze nemen het universele waar in het alledaagse. Daarmee bieden ze een heel andere manier om naar de wereld, en onszelf, te kijken. Er bestaat traditioneel een onderscheid tussen kunstbeleving en gedachten: kunst is in zekere zin redeloos. Middels het thema *Becoming Human* verkleinen we deze afstand tussen kunst en rede. Omdat filosofie, het denken in concepten, zich baseert op 'wat al gedacht is', zo zegt Deleuze, is kunst daarin een belangrijke aanvulling. Tegelijkertijd kunnen gedachten de kijker helpen dichterbij kunst te komen. In Dat Bolwerck, een huis voor kunst en gedachten, kunnen zij elkaar bij de les houden en aanscherpen.

3.2 Uitwerking in 2025: De mens in relatie – resonantie, ontvankelijkheid en bestaansrecht

In 2025 verschuift binnen het doorlopende kernthema *Becoming Human* de focus van de individuele ontwikkeling van de mens naar diens verhouding tot de ander, de omgeving en het onzichtbare. Waar in 2024 de levensfasen centraal stonden, onderzoeken de tentoonstellingen in 2025 hoe de mens ontstaat en voortdurend verandert in relatie tot: andere mensen, collectieven, zintuiglijke en immateriële werelden, en de ruimte die hij inneemt.

De programmering laat zien dat mens-zijn geen vaststaand gegeven is, maar een proces van afstemming. In een wereld vol prikkels, tegenstellingen en verschuivende werkelijkheden wordt de vraag urgent hoe wij ons verhouden tot wat ons raakt, overstijgt of juist vervreemdt. Kunst fungeert hierbij als een oefenruimte: een plek waar perceptie wordt bevraagd, empathie wordt geactiveerd en nieuwe vormen van samenzijn worden verkend.

Tegelijkertijd ontstaat er een tweede, parallelle lijn: die van het bestaansrecht. Verschillende tentoonstellingen tonen een zoektocht naar ruimte – fysiek, sociaal en innerlijk – om te mogen zijn. Van de confronterende beeldtaal van Martha Colburn tot de radicale empathie in *Een bezoek aan de ander*, van de zintuiglijke ontregeling in het werk van Andrius Arutiunian tot de intieme en politieke verbeelding van identiteit bij Bas Kosters: steeds wordt de vraag gesteld wie of wat er mag bestaan, en onder welke voorwaarden.

Binnen deze dubbele beweging – resonantie en bestaansrecht – ontvouwt zich het programma van Dat Bolwerck als een dynamisch veld waarin kunst en filosofie elkaar wederzijds bevragen en verdiepen. De bezoeker wordt niet alleen toeschouwer, maar deelnemer: iemand die zich verhoudt, afstemt en mogelijk verandert.

De invalshoeken van de vier tentoonstellingen in 2025 zijn:

1. Perceptie en ontregeling

Hoe ervaren we een wereld die steeds complexer en overweldigender wordt? In deze invalshoek staat de zintuiglijke ervaring centraal: van versnipperde beelden en narratieven tot desoriënterende geluidslandschappen.

2. Empathie en de ander

Wat betekent het om je werkelijk tot een ander te verhouden? Deze invalshoek onderzoekt empathie als artistieke en maatschappelijke kracht. Via collectieve processen en meerstemmigheid wordt de mogelijkheid verkend om verschillen te overbruggen en verbondenheid te ervaren.

3. Resonantie en het onzichtbare

Hoe verhouden wij ons tot dat wat we niet direct kunnen zien, maar wel kunnen voelen? Geluid, trilling en immateriële fenomenen fungeren als dragers van betekenis.

4. Identiteit en bestaansrecht

Wie mag er zijn, en hoe? In deze invalshoek wordt identiteit benaderd als iets relationeels en veranderlijks. Persoonlijke verhalen raken aan bredere maatschappelijke vraagstukken rond zichtbaarheid, erkenning en samenleven.

Zoals gebruikelijk bij Dat Bolwerck vormen deze tentoonstellingen het vertrekpunt voor een multidisciplinair programma waarin filosofie, muziek, literatuur, performance en ontmoeting samenkomen. De grenzen tussen disciplines vervagen en maken ruimte voor experiment, onderzoek en nieuwe vormen van publieksparticipatie.

Zo wordt *Becoming Human* in 2025 niet alleen een vraag naar wie wij zijn, maar vooral naar hoe wij ons tot elkaar en de wereld verhouden – en hoe we, in die voortdurende afstemming, mens worden.

4 Overzicht tentoonstellingen en activiteiten Dat Bolwerck 2025

4.1 Stop Actie Visie

Met werk van Martha Colburn

17 januari – 13 april

In samenwerking met het Luxor Theater Zutphen en het EYE Filmmuseum Amsterdam presenteerde Dat Bolwerck het caleidoscopische werk van filmmaker en beeldend kunstenaar Martha Colburn (VS, 1972). In de tentoonstelling *Stop, Actie, Visie* biedt Colburn een persoonlijke blik op de verwarring die kan ontstaan in een wereld vol indrukken, meningen en emoties.

In haar schilderijen en films ontmoeten actualiteit en persoonlijke ervaring elkaar. Deze krijgen vorm in kleurrijke, beschilderde collages en energieke stop-motion animaties. Colburn speelt met

optische illusies, snelheid en contrast: zachte, speelse elementen bestaan naast rauwe en gewelddadige beelden, terwijl humor en absurditeit elkaar voortdurend afwisselen.

Een belangrijk onderdeel van de tentoonstelling vormt Colburns nauwe relatie met muziek. Haar voorliefde voor hedendaagse compositie en haar samenwerkingen met musici werden uitgelicht in het publieksprogramma. In het Luxor Theater vond een improvisatieconcert plaats met ensemble Organza Ray en componist Felipe Waller. Daarnaast ontwikkelden studenten compositie, in samenwerking met CelloWercken Zutphen, nieuw werk dat werd gepresenteerd tijdens een Research Performance.

Parallel aan de tentoonstelling bood Dat Bolwerck ruimte aan jong talent. In de vide werd, in het kader van ArtEZ responds to #6, de multidisciplinaire presentatie *Flesh, Fish and Fear* getoond. Ook buiten de muren van Dat Bolwerck werd het programma uitgebreid, met een satellietpresentatie en workshop in Wijkcentrum Waterkracht.

Rondom de tentoonstelling werd een veelzijdig programma ontwikkeld met lezingen, performances, concerten, workshops en activiteiten voor jong publiek, waarin de gelaagdheid van Colburns werk verder werd uitgediept.

Curator: Marlise van der Jagt

Kunstenaar: Martha Colburn

Publicatie: #15 Een filosofische verkenning door Peter van der Boom

Grafische vormgeving: Studio van Onna

Partners: EYE Filmmuseum, ArtEZ, Luxor Theater Zutphen, Wijkcentrum Waterkracht, CelloWercken Zutphen, Buddy to Buddy, Collectief Alternatief

Mede mogelijk gemaakt door: Gemeente Zutphen, het Mondriaan Fonds, het Wijnhuisfonds, Super Natuur

Bij de tentoonstelling *Stop, Actie, Visie* met werk van Martha Colburn presenteerde Dat Bolwerck het volgende programma:

17 september | Opening (vrije toegang)

1 februari | Festival – Kunst en Muziek door jonge makers

Step into the Scenic Wonderland i.s.m. Olaf Putker & the Scenic Sound

13 februari | Lezing – De grensverleggende kracht van collage in het werk van Martha Colburn | door Leonor Faber-Jonker

15 februari | Concert/Screening – Psychedelische Animatie Deluxe – Organza Ray en Felipe Waller
Locatie: Luxor Theater Zutphen

26 februari | Rondleiding voor kinderen van 6 t/m 12 jaar

5 maart | Workshop Stop-motion bij Wijkcentrum Waterkracht

8 maart | Speciale publieksrondleiding in het kader van Internationale vrouwendag

21 maart | Artist Talk met filmmaker & beeldend kunstenaar Martha Colburn

21 maart | Kinderconcert

22 maart | Concert – Research Performance – nieuwe muziek door studenten geïnspireerd op de tentoonstelling i.s.m. CelloWercken Zutphen

5 april | Performance & Artist Talk – ArtEZ Responds to #6

13 april | Finissage tentoonstelling Stop, Actie, Visie

4.2 Een bezoek aan de ander

Met werk van Virginia Chihota, Keetje Mans, Linde Leijh, Gijs Müller, Chiel Kleipool, Mira Maria Struijk, Leonor Faber-Jonker, Jochem Witteveen, Lars Kramer, Samuel Nagtegaal, Steven Salentijn, Aletta Bos, scholieren van de Vrije School Zutphen, Marloes Molenaar, Merel Hoogendijk, Milanda Olden, Janneke Verhoef, Margreet van den Brink en Marco Mignosi.

19 april – 29 juni 2025

Met *Een bezoek aan de ander* presenteerde Dat Bolwerck, in samenwerking met het Museum Henriette Polak, een omvangrijk tentoonstellingsproject rond het werk van de Zimbabwaanse kunstenaar Virginia Chihota (1983). Waar het Museum Henriette Polak een solopresentatie toonde, vormde bij Dat Bolwerck een nieuw werk van Chihota het vertrekpunt voor een collectieve tentoonstelling.

Centraal in het project staat het thema empathie. Vanuit de gedachte dat esthetische ervaringen ons in staat stellen ons te verplaatsen in de ander, onderzocht de tentoonstelling hoe kunst kan bijdragen aan begrip, verbondenheid en compassie. Chihota maakte een 'brontekening', waarop een diverse groep kunstenaars, studenten, scholieren en deelnemers uit lokale werkplaatsen reageerden met nieuw werk op papier.

De tentoonstelling kreeg de vorm van een groeiend geheel, geïnspireerd op het surrealistische principe van het 'cadavre exquis'. Gedurende meerdere weken werd de presentatie aangevuld met nieuwe werken, waardoor een dynamisch en meerstemmig geheel ontstond. Deze werkwijze benadrukte zowel de individuele artistieke stemmen als de onderlinge verbondenheid tussen makers.

In het kader van het 10-jarig bestaan van Dat Bolwerck kreeg de tentoonstelling een extra dimensie als 'tentoonstelling van de stad'. Publiek werd actief uitgenodigd om bij te dragen aan de scenografie en zo mede vorm te geven aan de presentatie.

Aanvullende projecten versterkten de thematiek van zorg en gemeenschap. Het ArtEZ-collectief Mmmmicro-Wave gebruikte de vide als werkplek en organiseerde een festival rond microsocialisme en collectiviteit. In samenwerking met BIJ de bieb werd een dubbeltentoonstelling gerealiseerd met werk van de Arnhemse beeldend kunstenaar Anne Ten Ham. De eerste editie van deze samenwerking toonde foto's die op invoelbare en menselijke wijze de impact van dementie en verlies zichtbaar maken en stelde thema's als verlies en zorg centraal.

Het publieksprogramma omvatte onder meer lezingen, workshops, een nachtfestival, leesgroepen en een jubileumfestival. Hierin werden empathie, ontmoeting en collectiviteit vanuit verschillende perspectieven verder onderzocht en beleefd.

Curator: Marlise van der Jagt

Kunstenaars: Virginia Chihota, Keetje Mans, Linde Leijh, Gijs Müller, Chiel Kleipool, Mira Maria Struijk, Leonor Faber-Jonker, Jochem Witteveen, Lars Kramer, Samuel Nagtegaal, Steven Salentijn, Aletta Bos, scholieren van de Vrije School Zutphen, Marloes Molenaar, Merel Hoogendijk, Milanda Olden, Janneke Verhoef, Margreet van den Brink en Marco Mignosi.

Publicatie: #16 Een filosofische verkenning door Peter van der Boom

Grafische vormgeving: Studio van Onna

Partners: Museum Henriette Polak, ArtEZ Arnhem, BIJ de Bieb, Buddy to Buddy, Drawing Center Diepenheim, Wijkcentrum Waterkracht, Studio Warempel, IJsselzorg + en ZoZijn en Tiwani Contemporary,

Mede mogelijk gemaakt door: Gemeente Zutphen, het Mondriaan Fonds, het Wijnhuisfonds, Super Natuur

Bij de tentoonstelling *Een bezoek aan de ander* presenteerde Dat Bolwerck het volgende programma:

18 april | Opening (vrije toegang)

5 mei | 80 jaar vrijheid - Vrijheidsmaaltijd i.s.m. de Gemeente Zutphen

7 mei & 25 juni | Bolwerck leesgroep met Dorine Ruter

10 mei | ArtEZ Festival Mmmmicro-Wave

17 mei | Kinderrondleiding 4 t/m 12 jaar

24 mei | Zintuiglijke rondleiding door choreograaf en filosoof Annemijn van Rijk

30 op 31 mei | Nachtfestival - Beyond the Nuclear Family met diner, workshop, slaapliedjes, ochtendyoga & ontbijt

10 juni | Artist Talk met alle deelnemende kunstenaars

11 juni | Tekenworkshop door beeldend kunstenaar Aletta Bos bij Wijkcentrum Waterkracht

15 juni | Jubileumfestival over ontvankelijkheid voor de ander en het andere, schoonheid & nostalgie
Met o.a. Corrie Haverkort (filosofielezing) en Marijn Graven (ritueelbegeleider)

19 juni | Artist Talk BIJ de bieb X Dat Bolwerck | Anne ten Ham

29 juni | Feestelijke finissage tentoonstelling

4.3 A Gift That Keeps on Giving

Met werk van Andrius Arutiunian

17 juli – 21 september 2025

In de zomer van 2025 presenteerde Dat Bolwerck *A Gift That Keeps on Giving*, de eerste solotentoonstelling in Nederland van kunstenaar en componist Andrius Arutiunian. In deze tentoonstelling werd het historische gebouw van Dat Bolwerck getransformeerd tot een resonant, instabiel geheel waarin geluid, ruimte en lichaam met elkaar verweven raakten.

Uitgangspunt vormt Arutiunians fascinatie voor de kracht van geluid als een autonome en onregelende kracht. De tentoonstelling ontvouwde zich als een reeks zintuiglijke ervaringen, waarin bezoekers zich verplaatsten door een landschap van trillingen, frequenties en verschuivende percepties. Van diepe, seismische resonanties in de kelder tot ijle klankvelden op zolder: iedere ruimte functioneerde als een eigen klankkamer.

Een speciaal gecomponeerd geluidswerk doordrong het gehele gebouw en beïnvloedde de manier waarop bezoekers zich tot de ruimte en tot zichzelf verhielden. In combinatie met tekeningen, sculpturen en ruimtelijke ingrepen ontstond een omgeving waarin materie en immaterie in elkaar overvloeiden. De tentoonstelling nodigde uit tot een andere vorm van waarnemen: minder gericht op begrijpen, meer op ervaren en afstemmen.

Het publieksprogramma sloot hierbij aan met verstilte rondleidingen, workshops, lezingen en muzikale performances, waaronder een ligconcert en bijdragen in het kader van de Popronde. Deze activiteiten boden verdieping en ruimte voor reflectie op de zintuiglijke en fysieke impact van het werk.

Curator: Anne Davidian

Kunstenaars: Andrius Arutiunian

Publicatie: #17 Een filosofische verkenning door Peter van der Boom

Grafische vormgeving: Studio van Onna

Partners: Theater Hanzehof & Buitensociëteit, Popronde, Wijkcentrum Waterkracht en Buddy to Buddy.

Mede mogelijk gemaakt door: Gemeente Zutphen, het Mondriaan Fonds, het Wijnhuisfonds, Super Natuur, en de Iona Stichting.

Bij de tentoonstelling *A Gift That Keeps on Giving* met werk van Andrius Arutiunian presenteerde Dat Bolwerck het volgende programma:

17 juli | Opening met performance door Andrius Arutiunian en Anna Della Subin
27 juli | Verstilte rondleiding
30 juli & 17 september | Leesgroep Dorine Ruter
17 augustus | Verstilte rondleiding
23 augustus | Kinderrondleiding
27 augustus | Workshop Wijkcentrum Waterkracht
11 september | Literatuuravond i.s.m. Dietske Geerlings
13 september | Workshop Movements | Paul Bakker
13/14 september | Open Monumentendag met rondleidingen door Marko Otten (Erfgoed & Architectuur)
17 september | Leesgroep Dorine Ruter
18 september | Ligconcert Jeroen van Veen
21 september | Popronde
21 september | Afsluiting tentoonstelling

4.4 We Are All Here

Met werk van Bas Kusters

3 oktober 2025 - 4 januari 2026

Met *We Are All Here* presenteerde Dat Bolwerck een persoonlijke en gelaagde tentoonstelling van kunstenaar Bas Kusters. In deze presentatie onderzoekt Kusters zijn verhouding tot zijn

geboortegrond en stelt hij vragen over identiteit, verbondenheid en het recht om ruimte in te nemen.

Centraal in de tentoonstelling stond een nieuwe installatie in de tuin van Dat Bolwerck: een witte, textiele figurengroep die, blootgesteld aan de elementen, een verstilde en saamhorige aanwezigheid vormt. Daarnaast was een reflectie van dit werk te zien op station Zutphen, waarmee de tentoonstelling zich ook buiten de muren van het kunstpodium manifesteerde.

Binnen de tentoonstelling vormde het project *Family Textiles* een belangrijk ankerpunt. Drie monumentale wandkleden – gewijd aan zijn vader, moeder en hemzelf – brengen persoonlijke geschiedenis en collectieve thematiek samen. De werken zijn opgebouwd uit textiel en dragen sporen van herinnering, verlies en verbondenheid.

Kosters onderzoekt in zijn werk de relatie tussen kwetsbaarheid en kracht. Thema's als identiteit, zichtbaarheid en erkenning worden verbeeld in textiele sculpturen, keramiek en fotografisch werk. Historische connotaties rond representatie en taal worden hernomen en omgevormd tot een eigentijdse, emanciperende beeldtaal.

Rondom de tentoonstelling werd een verdiepend programma ontwikkeld met performances, lezingen, concerten en workshops. Hierin werd ruimte geboden aan reflectie op persoonlijke en maatschappelijke vraagstukken rond samenleven, identiteit en bestaansrecht.

Curator: Marlise van der Jagt

Kunstenaar: Bas Kosters

Publicatie: #18 Een filosofische verkenning door Peter van der Boom

Grafische vormgeving: Studio van Onna

Partners: Woest Oost, Wijkcentrum Waterkracht, Rijksmuseum Twente, Sensire en CelloWercken Zutphen.

Mede mogelijk gemaakt door: Gemeente Zutphen, het Mondriaan Fonds, het Wijnhuisfonds, Super Natuur, Hendrik Mullerfonds, de Nederlandse Spoorwegen en Cultuurfonds Gelderland.

Bij de tentoonstelling *We Are All Here* presenteerte Dat Bolwerck het volgende programma:

3 oktober | Opening tentoonstelling met performance door Daniëlle Brans (vrije toegang)

12 oktober | Verstilde rondleiding – ervaar Dat Bolwerck en de tentoonstelling in alle rust voor openingstijd

22 oktober | Workshop Maakplaats Waterkracht – Wijkcentrum Waterkracht

23 oktober | Kinderrondleiding – Kinderen van 6 t/m 12 jaar onderzoeken hun eigen ruimte

1,8,15, 22 november | Performance door acteurs van Woest Oost over hoe nu jong te zijn

14 november | Artist talk – Bas Kosters in gesprek met zijn broer Wibo Kosters, stadsdichter van Deventer

27 november | Lezing door filosoof en dramaturg Thomas Lamers over het belang van het bevechten van ons bestaansrecht

29 november | Concert – Erämaa Trio met een uitdagend programma waarin ook nieuwe technologieën een rol spelen

6 december | Concert – Jonge componisten van het Research Retreat van CelloWercken laten nieuwe composities horen

14 december | Verstilde rondleiding – Ervaar Dat Bolwerck en de tentoonstelling in alle rust voor openingstijd

28 december | Kinderrondleiding – Kinderen van 6 t/m 12 jaar onderzoeken hun eigen ruimte

4.5 Samenwerkingen

Dat Bolwerck werkte in het kader van zijn tentoonstellingen en activiteiten samen met een breed netwerk van partners uit Zutphen en daarbuiten. Er waren intensieve samenwerkingen met onder meer: EYE Filmmuseum, Luxor Theater Zutphen, CelloWercken Zutphen, ArteZ BEAR Arnhem, Woest Oost, Museum Henriette Polak, BIJ de bieb, Drawing Center Diepenheim, Wijkcentrum Waterkracht, Studio Warempel, Tiwani Contemporary, IJsselzorg + en ZoZijn, Theater Hanzehof & Buitensociëteit, de Muzehof, de Nederlandse Spoorwegen, Poëziecentrum Nederland en Popronde.

4.5.1 ArteZ BEAR Arnhem – ArteZ responds to

De serie ArteZ responds to werd in samenwerking met ArteZ BEAR Arnhem ontwikkeld. Binnen het vak How to Connect presenteren studenten hun werk in een professionele context. In 2025 lieten studenten zich inspireren door de tentoonstellingen van Martha Colburn en Virginia Chihota. Ina Darakchieva, Alicja Strzeszewska en Floyd Schleußinger presenteerden van 17 januari tot en met 13 april de installatie *Flesh, Fish and Fear* op de vide. Daarnaast trad Floyd Schleußinger op tijdens een take-over op 1 februari, georganiseerd rond de EP-release van de Zutphense musicus Olaf Putker, samen met studenten van verschillende academies.

Later dat jaar organiseerde het ArteZ-collectief Mmmmmicro-Wave een goed bezochte dag met workshops, performances en een diner, waarin collectiviteit en experiment centraal stonden.

4.5.2 CelloWercken Zutphen – de Research Retreat

In samenwerking met CelloWercken Zutphen organiseerde Dat Bolwerck in 2025 opnieuw de halfjaarlijkse Research Retreat. Binnen dit traject ontwikkelen internationale compositiestudenten nieuw werk, geïnspireerd op de lopende tentoonstellingen. Zo ontstonden composities bij onder meer *Stop Actie Visie* en *We Are All Here*, die nog in dezelfde week door studenten van de Academie van CelloWercken werden uitgevoerd in Dat Bolwerck. Deze werkwijze zorgt voor een directe wisselwerking tussen beeldende kunst en muziekpraktijk.

4.5.3 Luxor Theater Zutphen

In samenwerking met directeur Hans Heesen van het Luxor Theater werd intensief gewerkt aan de tentoonstelling *Stop Actie Visie*. Naast inhoudelijke betrokkenheid bij de totstandkoming van de tentoonstelling organiseerden beide partners een concert-screening met het psychedelische trio Organza Ray en componist Felipe Waller. Voor deze avond ontwikkelden zij livemuziek bij de animatiefilms van Martha Colburn, waarmee film en muziek op indringende wijze samenkwamen.

4.5.4 Eye Filmmuseum

Het Eye Filmmuseum was een essentiële partner bij de tentoonstelling *Stop Actie Visie*. Voor zowel videowerk als de presentatie van filmdecors werd gebruikgemaakt van de collectie van Eye

Filmmuseum. In nauwe samenwerking met conservator Simona Monizza werd de presentatie vormgegeven; zij verzorgde tevens een openingswoord. Daarnaast werd de Research Performance gepresenteerd tijdens het Kaboom Film Festival in Eye. De in Zutphen ontwikkelde composities werden hier opnieuw uitgevoerd, waarmee een lokaal initiatief een (inter)nationaal podium kreeg.

4.5.5 Musea Zutphen | Museum Henriette Polak

In aansluiting op de tentoonstelling Een bezoek aan de ander presenteerde Museum Henriette Polak een solotentoonstelling van Virginia Chihota — haar eerste overzicht in Nederland. De presentatie, bestaande uit zeefdrukken en werken op papier, kwam tot stand in nauwe samenwerking met Dat Bolwerck en vormde een inhoudelijke verdieping en verbreding van het gezamenlijke project.

4.5.6 BIJ de bieb Berkel en IJssel

In 2025 vond de eerste editie plaats van een reeks dubbeltentoonstellingen met BIJ de bieb. Deze samenwerking is gericht op het zichtbaar maken van lokaal kunstenaarschap en het versterken van de bibliotheek als maatschappelijke ontmoetingsplek. De eerste editie presenteerde werk van Anne ten Ham, met een focus op dementie en verlies. De tweede editie, onder de titel *Laat me nou*, toonde werk van de Zutphense kunstenaar Malou Cohen. Rondom de tentoonstellingen werden artist talks en expedities door de stad georganiseerd.

4.5.7 Educatieafdeling Dat Bolwerck | Muzehof

Voor de tentoonstellingen ontwikkelde Dat Bolwerck een educatief programma dat via de Muzehof werd aangeboden aan scholen in de regio. De opdrachten introduceren leerlingen in hedendaagse kunst en filosofie. In samenwerking met een kinderfilosoof werd *De Kleine Filosoof* ontwikkeld: een educatief format dat filosofie toegankelijk maakt voor een jong publiek. De Muzehof nam dit aanbod op in haar structurele programma.

4.5.8 Poëziecentrum Nederland

In samenwerking met dichter Eke Manning en het Poëziecentrum Nederland werd de vierde editie van het PoëzieFeest georganiseerd. Deze samenwerking waarborgt een inhoudelijk sterk en veelzijdig programma. Kenmerkend voor het festival is de combinatie van poëzie met reflecties door niet-poëten en het gebruik van de buitenruimte van Dat Bolwerck. In 2025 bestond de line-up uit Hedy d'Ancona, Maxim Februari en Het Laatste Woord, met Ingmar Heytze als dichter van dienst.

4.5.9 MuziekWerck

De muziekprogrammering van Dat Bolwerck bestaat uit de Research Retreat Performances en de reeks Jonge Makers op het Podium. Jaarlijks worden circa 8 tot 10 concerten gepresenteerd, waarin jonge componisten en musici ruimte krijgen voor experiment en ontwikkeling. De programmering komt tot stand onder leiding van Artistiek directeur Marlise van der Jagt, in samenwerking met de commissie MuziekWerck (Jeroen den Herder, Vanessa Lann en Sarah Lynn Huizing). MuziekWerck versterkt de inhoudelijke samenhang tussen muziek, beeldende kunst en filosofie binnen Dat Bolwerck.

4.5.10 Drawing Center Diepenheim

Voor de tentoonstelling *Een bezoek aan de ander* werd de samenwerking gezocht met Drawing Center Diepenheim. Beide instellingen delen een focus op hedendaagse kunst en opereren binnen dezelfde regio. Gezien het centrale medium van de tentoonstelling – werk op papier – vormde deze samenwerking een inhoudelijk logische verbinding en een versterking van het regionale netwerk.

4.5.11 Wijkcentrum Waterkracht

De samenwerking met Wijkcentrum Waterkracht werd in 2025 voortgezet en verder bestendigd. Sinds 2024 vormt deze samenwerking een vast onderdeel van de programmering. Er vonden diverse workshops plaats, onder meer door Nahid Malayeri en Narjes Mohammadi (stopmotion), Aletta Bos (collage techniek), Mees van den Berg (klank en synthesizers) en Bas Kusters (een gelukpoppetje maken van textiel). Daarnaast werden groepsbezoeken met rondleidingen georganiseerd. Deze activiteiten versterken de wederzijdse betrokkenheid en zorgen voor een blijvende verbinding met het publiek uit het Waterkwartier.

4.5.12 Hanzehof | Popronde

In samenwerking met Theater Hanzehof ontvangt Dat Bolwerck jaarlijks tijdens de Popronde opkomend muzikaal talent. Dit landelijke reizende festival biedt een podium aan opkomend muzikaal talent op plekken die normaal geen poppodium zijn. De samenwerking maakt het mogelijk om jonge makers binnen een professionele setting te presenteren en sluit aan bij de ambitie van Dat Bolwerck om een nieuw en divers publiek te bereiken.

4.5.13 Sensire

Dankzij ondersteuning van de gemeente werd een samenwerking opgezet met zorgorganisatie Sensire, gericht op het bereiken van doelgroepen die minder vanzelfsprekend toegang hebben tot kunst. Tijdens *We Are All Here* bezochten bewoners van De Lunette Dat Bolwerck voor een aangepaste en zorgvuldig vormgegeven rondleiding buiten openingstijden met taart, koffie en thee. Deze werd zeer positief ontvangen en krijgt een vervolg in 2026.

4.5.14 Nederlandse Spoorwegen

In 2025 werd een bijzondere samenwerking gerealiseerd met de Nederlandse Spoorwegen, waarbij werk van Bas Kusters werd gepresenteerd in en rond station Zutphen. Deze interventie in de openbare ruimte maakte kunst toegankelijk voor een breed publiek en versterkte de zichtbaarheid van Dat Bolwerck buiten de eigen muren. De intentie is om in de komende jaren een tweede editie van deze samenwerking tot stand te brengen.

4.5.15 Theatergroep Woest Oost

Woest Oost is een innovatieve jongerentheatergroep uit Zutphen. In samenwerking met de artistieke leiding van Dat Bolwerck worden per tentoonstelling gerichte samenwerkingen ontwikkeld. De jonge acteurs creëren performances die inhoudelijk aansluiten bij de tentoonstellingen en zorgen voor een verdiepende, performatieve laag in de publieksbeleving.

4.5.16 IJsselzorg + en ZoZijn

Een belangrijke ontwikkeling in 2025 was de samenwerking met zorgorganisaties IJsselzorg + en ZoZijn. Vanuit de wens om werk uit ateliers zoals Warempel een volwaardige plek te geven binnen de tentoonstellingen, werd gezocht naar een gelijkwaardige presentatievorm. Dit resulteerde in een overtuigende opstelling waarin makers van buiten de gebaande paden zichtbaar werden binnen een context van hoge artistieke kwaliteit. De samenwerking sloot inhoudelijk aan bij het overkoepelende thema empathie en stelde vragen over inclusiviteit en verschillende vormen van makerschap.

5 Resultaat en impact

De samenwerkingen met lokale en regionale partners vormen in 2025 een stevige basis voor de programmering. In dit jaar is bovendien nadrukkelijk ingezet op het vergroten van de sociaal-maatschappelijke impact. Dit kwam tot uiting in samenwerkingen met onder andere Sensire en BIJ de bieb, waarin lokaal kunstenaarschap en de bibliotheek als maatschappelijke ontmoetingsplek elkaar versterken. Ook werd invulling gegeven aan de wens om werk uit ateliers zoals Warempel van ZoZijn een volwaardige plek te geven binnen de tentoonstellingen.

Binnen het jaarthema *de mens in relatie* bracht Dat Bolwerck internationale en lokale/regionale kunstenaars samen. De diversiteit aan presentatievormen — van animatiekunst en audio-sculpturen tot textielkunst en een community-gedreven jubileumtentoonstelling — zorgde voor een breed publieksbereik. De variatie in het programma stimuleerde herhaalbezoek en versterkte de betrokkenheid van het publiek.

Een bijzonder moment was de presentatie van *De witte groep* van de Zutphense kunstenaar en modeontwerper Bas Kusters op Station Zutphen. Hiermee werd de ambitie gerealiseerd om de programmering ook buiten de muren van Dat Bolwerck zichtbaar te maken en een breder publiek te bereiken. Het werk maakte onderdeel uit van de dagelijkse reiservaring van bezoekers en reizigers.

5.1 Aandacht in de pers

In 2025 zette de landelijke media-aandacht door. Een werk van Martha Colburn werd geselecteerd als 'Kunstwerk van de Week' en Dat Bolwerck kreeg vermeldingen in landelijke bladen en vakmedia, waaronder Margriet, Stijlvol Wonen en Handwerk. Daarnaast maakte het televisieprogramma BinnensteBuiten opnames op locatie.

Deze zichtbaarheid onderstreept dat Dat Bolwerck zich steeds sterker positioneert binnen het nationale culturele veld en vergroot zowel de bekendheid als de aantrekkingskracht op publiek en makers van buiten de regio.

5.2 Doelgroepen/bezoekers

In 2025 vonden wederom veel bezoekers hun weg naar Dat Bolwerck. De jubileumtentoonstelling, die zich ontwikkelde volgens het principe van een 'cadavre exquis', stimuleerde herhaalbezoek doordat het werk gedurende de looptijd bleef groeien. Ook de aanwezigheid van kunstenaars op zaal werd positief ontvangen en droeg bij aan de betrokkenheid van het publiek.

De bezoekers waren in 2025 globaal als volgt verdeeld over de doelgroepen:

1. Kinderen (4–11 jaar) – basisschoolleeftijd (ca. 5%)
2. Jongeren (12–29 jaar) – scholieren, studenten en jongvolwassenen (ca. 29%)
3. Volwassenen (30–49 jaar) – veelal gezinnen en werkenden (ca. 26%)
4. Ouderen (50+) – vaak cultuurliefhebbers en vaste bezoekers (ca. 40%)

Ten opzichte van 2024 is een lichte toename zichtbaar in de groepen jongeren en volwassenen. Dit hangt samen met tentoonstellingen die deze doelgroepen aanspreken, en met samenwerkingen met jonge makers. De spreiding bevestigt de voortgaande verbreding van het publiek. De huidige verdeling is gebaseerd op schattingen. In de komende jaren zal Dat Bolwerck de bezoekersaantallen en doelgroepen systematisch meten en analyseren.

6 Organisatie

2025 is gestart met een nieuwe topstructuur, bestaande uit Artistiek directeur-bestuurder Marlise van der Jagt en Zakelijk directeur-bestuurder Katrijn Lont.

Om goed inzicht te krijgen en financiële stabiliteit te brengen in de organisatie heeft de zakelijk directeur, Katrijn Lont, de financiële administratie opnieuw ingericht en hiermee een professionele basis gelegd voor de organisatie waarop kan worden doorgegroeid.

In het jaarplan 2025 zijn er diverse prioriteiten geformuleerd die we hieronder toelichten.

6.1 Voortgang op prioriteiten 2025

- **Financiële stabiliteit en administratie 2025**

De herinrichting van de financiële administratie is in 2025 afgerond. Er is nu sprake van een inzichtelijk en betrouwbaar systeem dat adequate sturing en verdere groei mogelijk maakt.

- **Tentoonstellingsprogramma**

Het volledige tentoonstellingsprogramma is gerealiseerd conform het programmaplan, het fondsenwervingsplan en de begroting. Naast de structurele bijdragen van het Mondriaan Fonds en de gemeente Zutphen zijn alle aanvullende fondsaanvragen gehonoreerd, waaronder bijdragen van de Iona Stichting, Stichting Hendrik Muller Fonds en Cultuurfonds Gelderland. 2025 markeert tevens het eerste jaar van de toekenning Kunstpodium Basis 2025–2028 van het Mondriaan Fonds, een belangrijke erkenning voor Dat Bolwerck.

- **Programmering filosofie, muziek en letteren**

Het overkoepelende programma op het gebied van filosofie, muziek en letteren is volledig uitgevoerd.

In 2025 vond de tweejaarlijkse Cellobiënnale plaats in Zutphen, waarbij Dat Bolwerck gedurende een week als centrale locatie fungeerde. Het festival kreeg landelijke aandacht en bracht een veelzijdige programmering.

Het muziekprogramma voor jonge makers, gestart in 2024, is voortgezet en verder gegroeid in naamsbekendheid en publieksbereik. Dat Bolwerck vervult hiermee een unieke rol in de regio als podium voor experiment en nieuwe muziek.

Op het gebied van filosofie vonden vijf filosofiecafés plaats, met uitverkochte lezingen van onder anderen Hans Schnitzler en Marjan Slob. Daarnaast zijn maandelijkse socratische cafés gestart, die goed bezocht worden en aansluiten op de filosofische cursussen Socratische gespreksvoering. Ook werd een basiscursus stoïcijnse levensfilosofie aangeboden.

Binnen het programmaonderdeel letteren vond het jaarlijkse poëziefest plaats en is de samenwerking met boekhandel Van Someren & Ten Bosch voortgezet.

- **Educatie**

Voor de tentoonstellingen is het educatieprogramma *De Kleine filosoof* ontwikkeld, een nieuw format dat filosofie toegankelijk maakt voor een jong publiek en structureel wordt aangeboden via Muzehof aan scholen in de regio. De opdrachten introduceren leerlingen in hedendaagse kunst en filosofie. In 2025 hebben verschillende scholen deelgenomen aan dit educatieprogramma, waaronder ISK Zutphen. Ook mbo-opleidingen toonden interesse in de tentoonstelling van Bas Kusters. Zowel het Saxion collega als ROC Twente brachten een bezoek.

In alle tentoonstellingsprogramma's biedt Dat Bolwerck een kinderrondleiding (6 t/m 12 jaar) aan.

- **Samenwerkingen**

In 2025 is een stabiele basis van samenwerkingen gerealiseerd, zowel binnen het culturele veld als met sociaal-maatschappelijke partners. De samenwerking met onder andere zorgorganisatie Sensire is verder verdiept. Per tentoonstelling wordt gekeken naar passende (nieuwe) samenwerkingen, waardoor maatwerk en inhoudelijke versterking centraal staan.

- **Verhuur**

De verhuuropbrengsten zijn gedaald ten opzichte van 2024 en kwamen uit op €69.873 (2024: €87.166). De oorspronkelijke begroting bleek te ambitieus, mede door de doorwerking van aannames uit 2024.

De groei in logiesverhuur bleef uit doordat de logies tijdelijk gesloten zijn in verband met gewijzigde vergunningsvereisten. Nieuwe vergunningen worden in 2026 aangevraagd

- **Horecastrategie**

In 2025 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor uitbreiding van de horeca. De ambitie is om door te groeien van ondersteunende horeca naar een volwaardige horecavergunning, ter versterking van de gastvrijheid en verblijfsduur van bezoekers.

Er is gestart met de benodigde aanpassingen op het gebied van veiligheid en inrichting. Dit traject wordt in 2026 voortgezet, waarna de vergunning kan worden aangevraagd.

- **Vrienden- en donatieplan**

De eerste stappen voor een vrienden- en donatieplan zijn gezet. Besloten is om dit traject te koppelen aan een nieuw meerjarig strategisch plan en bijbehorende huisstijl. Na afronding hiervan wordt het plan verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

- **Sponsorbeleid**

Het sponsorplan is nog niet geïmplementeerd, waardoor de beoogde doelstellingen niet zijn behaald. Wel is een stijging zichtbaar in algemene donaties en giften. In 2026 wordt dit plan verder uitgewerkt.

- **Subsidies en fondsenwerving**

De subsidie- en fondsaanvragen zijn gehonoreerd. Een deel van de toegekende bijdragen wordt pas na afronding van projecten uitgekeerd. In sommige gevallen in 2026.

- **PR & marketing**

De herziening van de website en de ontwikkeling van gevelsigning zijn in 2025 voorbereid en worden in samenhang met de nieuwe positionering van Dat Bolwerck verder uitgewerkt. In 2025 is een nieuwe PR- en marketingmedewerker gestart, met als opdracht het programma toegankelijk te maken en te communiceren naar verschillende doelgroepen. Deze inzet was zichtbaar in de groei van het bereik: het Instagram-account groeide met 35% op jaarbasis.

Het aantal bezoekers nam toe en nieuwe doelgroepen werden bereikt, mede dankzij samenwerkingen met jonge partners die via hun eigen kanalen bijdroegen aan de zichtbaarheid.

Dat Bolwerck kreeg daarnaast aandacht van de nationale pers en was zichtbaar in landelijke bladen en televisieprogramma's. Met lokale en regionale media wordt nauw samengewerkt, wat bijdraagt aan een brede en consistente zichtbaarheid.

- **Realisatie glazen portaal en gebouw**

Het glazen portaal is gerealiseerd en draagt bij aan de zichtbaarheid en toegankelijkheid van Dat Bolwerck.

In samenwerking met het Wijnhuisfonds wordt onderzocht hoe de verschillende ruimten in het pand beter benut kunnen worden. Dit vraagt om een herinrichting en verdere planvorming.

- **Interne organisatie**

In 2025 is de organisatie verder versterkt. De functie van vrijwilligerscoördinator is per 1 oktober ingevuld als betaalde functie (4 uur per week), in lijn met de groei van het aantal activiteiten en de ambitie om de gastvrijheid te vergroten.

Daarnaast is besloten om per 2026 de inzet op beheer/facilitair uit te breiden met 2 uur.

De financiële administratie is in 2025, in samenwerking met BonsenReuling, opnieuw ingericht. Per 1 oktober is gezamenlijk met Musea Zutphen een financieel medewerker aangesteld, die de boekhouding op zich neemt en bijdraagt aan de verdere professionalisering en samenwerking tussen de organisaties.

- **Financieel resultaat en reservevorming**

Dat Bolwerck sloot 2025 af met een positief financieel resultaat van € 33.492. Hiervan wordt € 23.492 opgenomen als bestemmingsreserve voor onder meer de ontwikkeling en realisatie van gevelsigning, de vernieuwing van de huisstijl, de herinrichting van

ontvangstruimten en het kunstcafé, en de verbetering van de verlichting in de tentoonstellingszalen. Het resterende bedrag van € 10.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van de financiële basis en toekomstbestendigheid van de organisatie.

7 Bedrijfsvoering en personeel

Begin 2025 is binnen de organisatie van Dat Bolwerck gestart met een nieuwe topstructuur, bestaande uit artistiek directeur-bestuurder Marlise van der Jagt en zakelijk directeur-bestuurder Katrijn Lont.

Dat Bolwerck kan niet zonder haar vrijwilligers. Naast de vrijwilligers is er bij Dat Bolwerck een klein team van betaalde krachten. Dit team draagt zorg voor de dagelijkse organisatie en uitvoering achter de schermen, terwijl de vrijwilligers voor de schermen actief zijn.

In het vierde kwartaal is, in samenwerking met Musea Zutphen, een financieel medewerker aangesteld. Hiermee wordt de boekhouding weer intern uitgevoerd. De externe administratieve ondersteuning beperkt zich tot btw-aangiften, HR-ondersteuning en het opstellen van jaaropgaven.

Ook is een verdere stap gezet in de professionalisering door de aanstelling van een vrijwilligerscoördinator als betaalde kracht voor 4 uur per week. Het streven is om het aantal betaalde uren geleidelijk uit te breiden, zodat de organisatie minder kwetsbaar en minder afhankelijk van vrijwilligers wordt. Hiermee bestaat het betaalde team eind 2025 uit 2,9 fte, een lichte groei ten opzichte van 2024.

Kernteam (2,9 fte)

Het kernteam van betaalde medewerkers bestond eind 2025 uit:

- Artistiek directeur-bestuurder
- Zakelijk directeur-bestuurder
- Medewerker PR en marketing
- Medewerker verhuur en evenementen
- Medewerker facilitair en beheer
- Financieel medewerker
- Vrijwilligerscoördinator

Het kernteam wordt ondersteund door een vrijwilliger (assistentie beheer), werkzaam op basis van een vrijwilligersovereenkomst met vergoeding.

7.1 Vrijwilligers

De inzet van vrijwilligers is een van de manieren waarop Dat Bolwerck haar maatschappelijke functie invult. Iedereen kan meedoen bij Dat Bolwerck. Dit biedt vrijwilligers kansen op participatie en ontplooiing, en Dat Bolwerck kansen op verbinding met de bewoners van Zutphen en omgeving.

Het werk van de vrijwilligers is wezenlijk voor de continuïteit van de activiteiten van Dat Bolwerck.

De vrijwilligers vallen onder de verantwoordelijkheid van de zakelijk directeur-bestuurder en de vrijwilligerscoördinator. Samen dragen zij zorg voor de werving van vrijwilligers. De vrijwilligerscoördinator verzorgt vervolgens de intake en selectie, de vrijwilligersovereenkomst, het inwerken en de evaluatie, en is tevens het eerste aanspreekpunt voor de vrijwilligers.

Gedurende de inwerkperiode lopen nieuwe vrijwilligers gedurende een maand mee binnen het door hen, in samenspraak met de vrijwilligerscoördinator, gekozen team. Op basis hiervan kan daarna een passende definitieve inzet worden bepaald.

8 Verslag van de Raad van Toezicht

Met trots kijken we terug op 2025. Een jaar waarin we in zeer goede samenwerking met de nieuwe leiding van Dat Bolwerck veel van onze ambities hebben gerealiseerd. We kunnen terugkijken op een heel succesvol jaar waarin een stevige basis is gelegd en veel in de steigers is gezet voor een succesvolle toekomst, en daarom wil de RvT beginnen met een woord van dank aan alle betrokkenen. Allereerst het team van Dat Bolwerck. Dankzij de energie en toewijding van medewerkers en de vele vrijwilligers staat Dat Bolwerck weer als een huis. Ook een woord van dank aan de partners van Dat Bolwerck waaronder de gemeente Zutphen, het Mondriaanfonds en het Wijnhuisfonds voor hun vertrouwen en steun.

De RvT houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken en staat de directie met raad en daad terzijde.

Na het overgangsjaar 2024 hebben we de RvT in 2025 weer op volle sterkte gebracht. Een succesvolle werving leidde uiteindelijk begin 2025 tot het aantrekken van drie nieuwe toezichthouders. De Raad van Toezicht van Stichting Dat Bolwerck bestaat vanaf april 2025 uit 5 leden.

De RvT heeft in de nieuwe samenstelling in het verslagjaar vier keer vergaderd. Elke keer voorafgegaan door een vooroverleg in de afwezigheid van de directie.

De samenwerking met de tweehoofdige directie vond plaats in een sfeer van vertrouwen en transparantie waarbij de RvT zich zowel kritisch als meedenkend heeft opgesteld, en waarbij wij de dialoog over dilemma's en vraagstukken hebben gestimuleerd door ons luisterend, bevragend en prikkelend op te stellen.

De RvT kijkt met veel plezier terug op de samenwerking met de directie en spreekt zijn waardering uit voor de inzet en de resultaten die in 2025 zijn bereikt. Een prachtige basis om in 2026 te werken aan het verder uitbouwen van het succes van Dat Bolwerck.

De agenda van de vergaderingen van de RvT wordt grotendeels bepaald door strategische vraagstukken, de relaties met de gemeente Zutphen en het Mondriaanfonds, het vrijwilligersbeleid, financiële vraagstukken en begroting, de opzet van een nieuwe administratie in samenwerking met de accountant, het artistieke beleid, personeelsbeleid (pensioenregeling, verzuimbeleid), de gebruiksmelding en de benodigde aanpassingen etc.

Al met al kijken wij met vertrouwen uit naar alles wat 2026 ons gaat brengen.

8.1 Leden Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Dat Bolwerck bestond in 2025 uit de volgende leden:

Naam	Functie	Portefeuille	Lid sinds
Frank Oostdam	Voorzitter	Bestuurlijk	April 2025
Ralph Dassen	Lid	Financiën/ Commercieel	September 2023
Gerda Geurtsen	Lid	Vrijwilligers	September 2022
Marlies Spijker	Secretaris	Kunst, Diversiteit & Inclusie	April 2025
Boetie Zijlstra	Lid	Kunst	April 2025

8.2 Functies en nevenfuncties leden RvT

Frank Oostdam (voorzitter)

Nevenfuncties:

- Voorzitter ECTAA; Europese overkoepelende associatie van nationale reisassociaties
- Voorzitter SER Overijssel
- Bestuurslid Tui Travel Foundation
- Voorzitter Calamiteiten Commissie
- Voorzitter van het Keurmerk Private Lease
- Lid van de RvT van de stichting Sailwise

Ralph Dassen

Beroep: Directeur- bestuurder Stichting Focus Filmtheater en Focus Eten en Drinken

Nevenfuncties:

- Voorzitter NFO – Nederlands Filmtheater Overleg
- Voorzitter CNA – Cultureel Netwerk Arnhem
- Voorzitter FDFA- Fashion Design Festival Arnhem
- Lid Raad van Toezicht Stichting Plaatsmaken

Gerda Geurtsen

Beroep:

- Stichting de Zutphense Uitdaging, Ondersteuner/verbinder
- Mede in Nederland/ Mede in Zutphen, Ondersteuner

Nevenfuncties:

- Bestuursvoorzitter Stichting Budget Buddy Zutphen (voorheen Schuldhulpmaatje)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Lokaal, Buurthuiswerk
- Lid Raad van Toezicht Stichting Animoos, Sociale Cultuurproducties

- Bestuurslid (vicevoorzitter) De Toeverlaat, Steunorganisatie voor Nederlandse musea

Marlies Spijker

Beroep:

- Beleidsadviseur kunst, cultuur en erfgoed van Gemeente Overbetuwe

Boetie Zijlstra

Beroep:

- Mede-directeur van Gallery van Fanny Freytag, Amsterdam
- Curator en Producer op freelance basis

9 Bedrijfsvoering – Financieel

In de jaarrekening 2025 vindt u de financiële verantwoording over het boekjaar 2025. Deze omvat inkomsten uit subsidies en fondsen, aangevuld met donaties, giften en opbrengsten uit culturele activiteiten en verhuur. De uitgaven betreffen voornamelijk de realisatie van kunstprojecten en programmering, evenals personeels-, huisvestings- en organisatiekosten.

De begroting 2025 is in 2024 opgesteld door het interim-bestuur, in een periode met beperkt financieel inzicht. In 2025 is de herinrichting van de financiële administratie afgerond. Hierdoor is nu sprake van een betrouwbaar en inzichtelijk systeem, dat tijdige bijsturing mogelijk maakt. Mede hierdoor konden uitgaven worden aangepast aan de lager dan begrote inkomsten, wat heeft bijgedragen aan een positief resultaat.

De verhuuropbrengsten vielen lager uit door het tijdelijk sluiten van de logies in verband met nieuwe vergunningseisen. Ook de inkomsten uit programmering bleven achter, doordat het programma rond de jubileumtentoonstelling kosteloos toegankelijk was. De verkooplasten zijn lager dan begroot, aangezien een deel van de marketingkosten is opgenomen binnen de programmakosten.

Dat Bolwerck behoudt een stabiele financiële positie, mede dankzij structurele subsidies en eigen inkomsten. Het Mondriaan Fonds kent voor de periode 2025–2028 een jaarlijkse subsidie toe van € 225.000. Daarnaast ontvangt Dat Bolwerck als culturele basisinstelling een structurele bijdrage van de gemeente Zutphen. In 2025 bestonden de inkomsten voor 24% uit eigen middelen en voor 3% uit projectfinanciering.

Het boekjaar 2025 is afgesloten met een positief resultaat van € 33.492. Hiervan wordt 23.492 toegevoegd aan de bestemmingsreserve ten behoeve van verlichting, keukenfaciliteiten en de herinrichting van het Koetshuis. Het resterende deel van € 10.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Een deel van de toegekende fondsbijdragen is nog niet volledig ontvangen. Dit betreft onder meer een bijdrage van het Mondriaan Fonds en bijdragen van het Cultuurfonds en het Hendrik Muller Fonds (€ 13.000), die in 2026 worden uitgekeerd en zijn opgenomen als nog te ontvangen baten.

10 Toepassing Fair Practice Code, Code Diversiteit & Inclusie, Governance Code Cultuur

Dat Bolwerck onderschrijft de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie.

10.1 Fair Practice Code

Met het invullen van de Quicksan bij de Fair Practice Code is eind 2025 opnieuw geïnventariseerd hoe Dat Bolwerck presteert bij de uitwerking daarvan in het beleid en bij de implementatie. Daarbij is gebleken dat op de meeste onderdelen grote vorderingen zijn gemaakt. Dat geldt bijvoorbeeld voor een eerlijke betaling van werknemers, duidelijke afspraken over auteursrechten, een veilige en gezonde werkomgeving, open gesprekken over de toepassing van de Fair Practice Code, de geïnitieerde projecten op het gebied van diversiteit en inclusie, beleid en implementatie op het gebied van de Governance Code Cultuur en betrokkenheid bij brancheverenigingen en kennisnetwerken.

10.2 Code Diversiteit & Inclusie

Met de Quicksan Diversiteit & Inclusie is in 2025 in kaart gebracht waar Dat Bolwerck stond. Daaruit bleek dat de organisatie openstaat voor diversiteit. Het motto luidt: iedereen hoort erbij. Onder dat motto maken herintreders, mensen in begeleidingstrajecten, jongeren, ouderen en mensen met een andere herkomst dan Nederland deel uit van onze organisatie (ca. 5-10%). Het werven en selecteren op diversiteit en inclusie was echter nog geen vast onderdeel van de werkprocessen. In 2025 werd dit verder ingevoerd.

10.3 Governance Code Cultuur

De Stichting Dat Bolwerck hanteert het Raad van Toezicht-model. In het bestuursreglement, het directiestatuut en de taakomschrijvingen van de zakelijke en artistieke leiding is beschreven hoe de onderlinge verhouding tussen RvT en de directie-bestuurders is vormgegeven. Financiële exploitatie, begroting en meerjarenplanning zijn structurele agendapunten binnen de RvT. Inmiddels is een vrijwilligersbeleid gerealiseerd en een beleid werkervaringsplaatsen. Een stagebeleid en uitgangspunten voor samenwerking met externe partijen zijn verder uitgewerkt in 2025. Via het jaarverslag en de jaarrekening legt de directie-bestuurder verantwoording af over het beleid, ook ten aanzien van de samenwerking met de RvT en de naleving van de Code. De bestuurders en RvT-leden vergewissen zich daarbij van hun onafhankelijkheid, zakelijke en artistieke belangen of relaties. De leden aanvaarden geen nevenfuncties zonder voorafgaande goedkeuring van de RvT. Hierop worden ze gewezen tijdens de selectieprocedure, waarbij ze bestaande hoofd- en nevenfuncties schriftelijk vermelden. Sinds 2025 dragen de directie-bestuurders de verantwoordelijkheid voor de weergave van het overzicht daarbij en de jaarlijkse actualisering daarvan.

In 2024 werd een roulatiesysteem vastgelegd. De maximale zittingsduur voor leden van de RvT van twee keer een periode van vier jaar wordt gehanteerd.

11 Vooruitblik: 2026 en verder

Met een goed gevoel kijken wij, Marlise van der Jagt (artistiek directeur-bestuurder) en Katrijn Lont (zakelijk directeur-bestuurder), terug op 2025. Een jaar waarin wij ons als tweehoofdige directie verder hebben ontwikkeld en waarin de basis is gelegd voor de koers van Dat Bolwerck in de komende jaren. In onze samenwerking hebben wij ervaren hoe wij elkaar aanvullen en versterken, en hoe wij gezamenlijk vorm kunnen geven aan onze ambitie om Dat Bolwerck te positioneren als een unieke plek voor hedendaagse kunst in Nederland. Een plek waar (inter)nationale kunstenaars, bezoekers en de lokale gemeenschap elkaar ontmoeten in het historische gebouw rond het overkoepelende filosofische thema *Becoming Human*.

In 2026 verdiepen wij dit thema verder, met bijzondere aandacht voor de relatie tussen mens en natuur. Binnen het programma brengen wij verschillende perspectieven samen. Zo ontwikkelt Karin Bos een tentoonstelling waarin water – met de IJssel als vertrekpunt – een poëtische rol speelt in verhalen over verlies, herinnering en kwetsbaarheid.

Met het project *LUPUS*, dat mede mogelijk wordt gemaakt door een bijdrage van het Cultuurfonds (ZOZ-fonds), verkennen wij de terugkeer van de wolf en de betekenis daarvan voor het samenleven in een gedeeld landschap. In dit kader realiseert Femke Herregraven een installatie in de historische tuin, waarmee zij ecologie en technologie verweeft en uitnodigt tot een andere manier van luisteren – aandachtig, sensitief en met ruimte voor het onbekende.

Ook buiten onze muren zoeken wij actief de verbinding. Vanuit de gedeelde wens van de Gemeente Zutphen en Dat Bolwerck om hedendaagse kunst dichterbij de bewoners te brengen, brengen wij de installatie *The Living Mountain* van Awoiska van der Molen op onverwachte plekken in de stad.

Samenwerking met culturele partners blijft voor ons essentieel. Wij kijken ernaar uit om gezamenlijk invulling te geven aan onder meer de Cultuurnacht in Zutphen. Daarnaast leggen wij met het project *WITTE WIEVEN* een verbinding met het omliggende landschap en het achterland van de stad.

Met deze plannen bouwen wij in 2026 verder aan een programma dat inhoudelijk samenhangt en ruimte biedt aan reflectie en nieuwe gedachten.

Wij kijken ernaar uit om zowel artistiek als zakelijk de volgende stappen te zetten:

- Realisatie van vier tentoonstellingsprogramma's conform programmaplan, fondsenwerving en begroting
- Uitvoering van overkoepelend programma op het gebied van filosofie, muziek en letteren
- Versterking van educatie

- Doorontwikkeling van PR en marketing, inclusief website, huisstijl en gevelsigning
- Monitoring publieksbereik
- Verduurzaming van samenwerkingen en versterking van het netwerk, onder meer met culturele en maatschappelijke partners zoals Sensire, Zutphen Openluchtfilm, Cultuurnacht en Popronde
- Realisatie van de begrote subsidie- en fondsenwervingsdoelstellingen
- Exploitatie van verhuuractiviteiten conform begroting
- Verdere ontwikkeling en uitvoering van de organisatiestrategie, waaronder horeca, vrienden- en sponsorbeleid
- Onderzoek naar versterking van de interne organisatie en uitbreiding van het betaalde kernteam
- Versterking van de algemene reserve ten behoeve van de financiële continuïteit van de organisatie

Deze prioriteiten zijn verder uitgewerkt in het Jaarplan 2026.

Marlise van der Jagt
Artistiek directeur-bestuurder

Katrijn Lont
Zakelijk directeur-bestuurder